

ných (120 prasníc a okolo 3000 dochovaných ošípaných ročne) ako aj výkrmových býkov (aktuálne v chove 350 jedincov). Okrem toho sa sústreďí na chov 350 dojnic plemena červeno-holštajn a na spestrenie sortimentu, ktorý predáva vo svojich dvoch predajniach v Bošáci a Novom Meste nad Váhom chová aj 350 nosníc na produkciu vajec. Najnovšie na 1 ha zasadili cesnak, čoskoro má pribudnúť cibuľa, zemiaky, mrkva a petržlen. Družstevné predajne tak majú zákazníkovi skutočne čo ponúknuť. Mimochodom v rámci mäsového sortimentu družstvo vyrába neuveriteľných 72 druhov výrobkov. Manažment pritom bazíruje na uzatvorenom systéme chovu a výroby, čo znamená, že výrobky v predajni pochádzajú z vlastného chovu. „Nerobíme žiadne prekupy, to je jedno z našich pravidiel“, zdôrazňuje V. Králik. Práve otvorenie druhej predajne v N. Meste nad Váhom bolo dôvodom, aby podnik dokázal celú produkciu ŽV sfinalizovať a predat vo vlastnej réžii. Momentálne však dopyt po bošáčskych mäsových výrobkoch stúpol natoľko, že družstvo každoročne dokupuje mladé odstavčatá, ktoré následne vykrmuje na svojej farme. Tento prístup k výrobe a predaju vlastných výrobkov pritom prináša ďalší silný benefit – lokálny patriotizmus miestnych ľudí. PD v Bošáci sa stalo akýmsi symbolom rozvoja a propagácie celej 20 km dlhej Bošáckej doliny. Nielen prostredníctvom svojej produkcie, ale aj aktivitami, ktoré robí. A to vyvoláva v zamestnancoch ako aj miestnych obyvateľoch pocit hrdosti, že sú spätí s miestnym družstvom. Symbolom Bošáckej doliny ktoré pozná Slovensko tak už nie je len Bošácka slivovica, ale i bošácke družstvo.

Muž čo doťahuje veci do konca

Vladimíra Králika môžeme azda najlepšie opísať ako človeka v neustálom pohybe. Z jeho osobnosti jasne vyžaruje energickosť, odhodlanosť a kreativita. Zadefinujte problém a mozgové závitky tohto agromanažéra sa roztočia na maximum, aby našli riešenie. Jeho starý otec mu odmala vštepoval myšlienky, aby sa chopil príležitosti, keď sa ponúkne („chytaj vodu, keď prší a nie keď je modrá obloha“), aby pozorne sledoval okolie a načúval potrebám ľudí, keď hľadá príležitosti pre svoju realizáciu a hlavne, aby vždy konal poctivo. Tieto múdrosti sa V. Králik rozhodol aplikovať do výroby. Načúval iným, ich potrebám (viď projekt finalizácie a udržanie zamestnanosti) a preniesol ich

Podnik každoročne jatočne spracuje okolo 3000 ošípaných.

Diverzifikácia výroby: Čerpacia stanica či pestovanie hľivy.

do výroby čím vyformoval družstvo do jeho dnešnej podoby. Nestačí však len nájsť riešenie, ale ho aj zaviesť do praxe, čo je vždy tá zložitejšia časť celej úlohy. V tomto aspekte pomáha súčasnému predsedovi jeho pevná vôľa, ba možno až tvrdošijnosť doťahovať rozpracované projekty do konca. Je to skrátka človek, ktorý sa nevzdáva pri objavení sa prvých prekážok, ale tieto prekážky berie ako súčasť cesty po ktorej musí prejsť, aby sa dostal k vytýčenému cieľu. Zrejme na tejto povahovej črte tohto lídra stojí aj dnešná unikátnosť a originalita fungovania celého družstva. Povedzme si úprimne, PD Bošáca dnes tak trochu pripomína kedysi známe družstvo v Slušoviciach, no v menšom vydaní (mimochodom, na jednej z brán mechanizačného strediska družstva aj môžete nájsť nenápadný nápis „Malé Slušovice“). Samozrejme, úspech družstva je tímovou prácou celého kolektívu, ktorý sa, apropos, za ostatných desať rokov na družstve rozšíril

z 35 na 73 zamestnancov, no hybnú silu, resp. motiváciu k tomuto skutočne mimoriadnemu ekonomickému obratu agropodniku dáva práve osobnosť a nápaditosť V. Králika. A na záver opisu profilu tohto agromanažéra nám nedá spomenúť i predsedovu ochotu obetovať prakticky všetok dostupný čas pre rozvoj tohto družstva, čo sám vo svojich vnútorných myšlienkach občas považuje za dvojsečnú zbraň, keďže si uvedomuje, že život je aj o ďalších dôležitých prioritách, na ktorých mu veľmi záleží.

Systém výroby a slovenské paradoxy

V PD Bošáca našli systém ako robiť živočíšnu výrobu so ziskom. Tým je finalizácia výroby. V prípade bošáckeho družstva je o to originálnejšia, že podnik si dokáže vyrobiť sám úžasne veľký sortiment výrobkov a čo je skvelé, aj ich plne zrealizovať vo vlastnej réžii. To prináša nielen pridanú hodnotu výrobe, ale aj benefit okamžitého cash flow do výroby. Samozrejme,

Tabuľka: Vývoj vybraných ekonomických ukazovateľov súvisiacich so zamestnanosťou v PD Bošáca od roku 2015 po súčasnosť.

Rok	Tržby (mil. EUR)	Počet zamestnancov	Produktivita na 1 zamestnanca (tis. EUR)	Čistý obrat (mil. EUR)
2015	3,1	56	65,6	3,7
2016	3,1	56	69	3,9
2017	3,5	61	69	4,2
2018	3,85	73	59	4,3
2019	4,4	73	65	4,8

